

Saulus in Antiochië

door: Peter Cuijpers

Handelingen 11:19-30

Het werk in Antiochië

Nadat Lucas beschreven heeft hoe Petrus de deur van het Koninkrijk der hemelen voor de volken heeft geopend, schetst hij vervolgens hoe in Antiochië een bloeiende gemeente is ontstaan die bestond uit Joden en Grieken. Antiochië in Syrië was de derde stad van het Romeinse rijk, na Rome en Alexandrië. Men schat dat de bevolking van Antiochië in de dagen van Paulus zo'n kwart miljoen mensen omvatte. In Antiochië bevond zich ook een grote Joodse gemeenschap. Binnen deze gemeenschap is de christelijke gemeente in Antiochië ontstaan.

Nadat Stefanus was gestenigd, vluchtten veel discipelen naar Antiochië om aan de vervolging te ontsnappen; en zij verkondigden vervolgens het evangelie aan de daar wonende Joden (vs. 19). Onder hen waren enige Cyprische en Cyreense mannen die zich niet alleen tot de Joden richtten, maar ook tot de Grieken (vs. 20). Dat dit naar de wil van de Heer was, blijkt uit vers 21: *'En de hand van de Heer was met hen, en een groot aantal geloofde en bekeerde zich tot de Heer.'*

Al snel hoorde men in Jeruzalem berichten over wat zich in Antiochië afspeelde. De broeders stuurden daarop Barnabas naar Antiochië om poolshoogte te gaan nemen (vs. 22). Deze 'zoon van vertroosting', want dat is de betekenis van zijn naam, was de juiste persoon voor deze taak. Bij de toelating van Saulus had hij zijn dienst al bewezen (Hand. 9:27). Barnabas was een bruggenbouwer, iemand die de gave had mensen bij elkaar te brengen. In één geval is dit niet gelukt, dat was toen hij het voor zijn neef Johannes Marcus opnam. Toen Paulus Marcus niet wilde meenemen, ontstond er een verbittering. De breuk met Paulus moet Barnabas ongetwijfeld veel verdriet hebben gedaan (Hand. 15:36-39). Hier in Antiochië is alles echter nog pais en vree tussen hen beiden. Toen Barnabas met eigen ogen had gezien wat de genade van God in Antiochië had bewerkt, ging hij naar Tarsus om Saulus te zoeken. En toen hij hem had gevonden, nam hij hem mee naar Antiochië (vs. 25).

Barnabas was een goed man, vol van de Heilige Geest en van geloof (vs. 24). Iemand die vol is van de Heilige Geest gaat niet voor eigen eer, maar werkt met anderen

samen. Dienstknechten van de Heer zijn geen solisten, maar 'medearbeiders' van elkaar; de één plant en de ander begiet. *"En wie plant en wie begiet zijn één; maar ieder zal zijn eigen loon ontvangen naar zijn eigen arbeid"* (vgl. 1 Kor. 3:6-9). Onderlinge concurrentie hoort niet thuis op Gods akker!

Een jaar lang bleven Saulus en Barnabas in Antiochië om de gemeente te onderwijzen. In Antiochië werden de discipelen voor het eerst 'christenen' genoemd (vs. 26). De Joden noemden de discipelen met verachting 'Nazoreeërs' (vgl. Hand. 24:5). Het waren de heidenen, die 'christos' (d.i. gezalfd) als eigenaam opvatten, en daarom de discipelen 'christianoï' noemden, d.w.z. partijgenoten of volgelingen van Christus. Koning Agrippa zei spottend tot Paulus: *'Straks zou u mij nog door uw overreding christen (Gr. christianos) maken'* (Hand. 26:28). Dat deze naam onder de eerste christenen niet zo gangbaar was, blijkt uit het feit dat hij in het Nieuwe Testament slechts driemaal voorkomt, telkens als een benaming die gebruikt wordt door buitenstaanders (Hand. 11:26; 26:28; 1 Petr. 4:16).

In vers 27 is sprake van profeten die uit Jeruzalem kwamen om in Antiochië te profeteren. Eén van hen, genaamd Agabus, profeteerde door de Geest dat er een grote hongersnood zou komen over het gehele aardrijk. Zijn profetie is ook daadwerkelijk uitgekomen tijdens de regering van Claudius (41-54 na Chr.). De waarschuwing voor deze aanstaande grote hongersnood bracht meteen een inzamelactie op gang onder de broeders en zusters in Antiochië (vs. 29). Naar draagkracht besloten zij dat elk van hen iets zou zenden ten dienste van de broeders die in Judea woonden. De opbrengst van deze inzameling werd aan de oudsten gezonden door de hand van Barnabas en Saulus (vs. 30). Hiermee liet deze gemeente van Joden en niet-Joden zien hoe nauw zij verbonden waren met hun broeders in Jeruzalem.

Om over na te denken

'En zij verkondigden hun de Heer Jezus...' (vs. 20).

De verzen 20 en 21 worden gekenmerkt door een verfrissende eenvoud:

- a. De Heer Jezus werd verkondigd;
- b. de hand van de Heer was met hen;
- c. en een groot aantal geloofde en bekeerde zich tot de Heer.

Hoe kunnen wij mensen het beste met het evangelie bereiken? Om deze vraag te beantwoorden, worden tal van seminars gegeven om ons de kunst van het evangeliseren te leren. Vanuit mijn werksituatie ken ik dit soort trainingen maar al te goed. In het Koninkrijk van God werkt het mijns inziens geheel anders. Daar zijn overredende woorden niet in tel, maar komt het aan op de Heilige Geest, die ons kracht en wijsheid moet geven om van de Heer Jezus te getuigen (vgl. Hand. 1:8; 1 Kor. 1:17; 2:1-5). Evangeliseren is niet zo eenvoudig als het lijkt. Zeker, niet iedereen heeft de

gave van evangelist, maar uit dit gedeelte kan ik niet opmaken dat deze broeders in Antiochië doorknede evangelisten waren. Als ik het goed zie, waren het broeders die op eenvoudige wijze de Heer Jezus verkondigden. Wij hoeven geen begaafde evangelisten te zijn om Christus bekend te maken aan onze burens of collega's. Paulus maakt duidelijk dat het niet aankomt op onze wijsheid of overredende woorden. Als de hand van de Heer niet met ons is, kunnen wij praten als Brugman, maar zal niemand zich tot de Heer bekeren. Wordt het niet eens tijd dat we terugkeren naar deze eenvoud, en zonder veel drukte de Heer Jezus verkondigen?

Oude Sporen 2011

